

Årås kvarn

Årås Kvarn och vandrarhem är inrymda i byggnader som tidigare tillhörde Årås säteri. Det var på sin tid "häradets förnämsta gods och herresäte".

Huvudbyggnaden som uppfördes på 1400-talet brann ner 1792 men byggdes upp igen till nuvarande utseende av Baron Johan Adolf Pfeiff.

Den förste kände ägaren var riksrådet Erik Eriksson Gyllenstierna af Lundholm, död 1502. Godset var därefter i ättens ägo under 200 år. Erik Eriksson Gyllenstierna var gift med Anna Karlsdotter som var änka efter Erik Karlsson Vasa, en nära släkting till Gustav Vasa. Erik Eriksson Gyllenstiernas morfar var Karl Knutsson Bonde, riksföreståndare och kung flera gånger på 1400-talet.

Efter Gyllenstiernorna har det varit många privata ägare till Årås, fram till 1961 då säteriet köptes av Domänverket/AssiDomän. Sedan 1982 ägs kvarnen av Bygdegårdsföreningen Årås Kvarn, som 2011 även köpte de resterande byggnaderna.

1991 köpte föreningen in två flygelbyggnader som tidigare varit bostäder för de som arbetade på Årås. Båda husen har renoverats från grunden. En av byggnaderna är idag STF -vandrarhem och den andra byggnaden inrymmer bland annat en bröllopssvit, svärmorsrum och ett museum tillägnat författaren

Wilhelm von Braun.

Där säteriets sågverk en gång stod har föreningen byggt en dansrotunda, kallad Årås Arena. En populär plats som flitigt utnyttjas för gammaldans, allsångskvällar och bröllop.

Den äldst bevarade resten av Årås Säteri är den byggnad som kallas Källaren, som förmodligen fanns redan på 1400 talet. Det som fanns kvar när föreningen övertog anläggningen var en förfallen stengrund med tre underliggande valv. För att bevara detta för framtiden blev stenmurarna upprättade och fogade, ett tak blev byggt ovanpå, liknande det som fanns dokumenterat på gamla foton. Alla tre valven har blivit utgrävda och kalkade invändigt.

Bygdegårdsföreningen Årås Kvarn utnämndes 2012 till Årets Bygdegård i Sverige.

Från parkeringsplatsen vid Årås kvarn utgår också Vildmarksleden, en vandringsled som går genom gamla slätter- och betesängar, över en vidsträckt högmosse och genom gammelskog. Du Passerar över Kohesterberget och intill ett 3000-årigt gravröse. På bergets västsida finns ett vindskydd/rastkoja med utsikt över sjön Jogen. Här finns ett rikt djurliv. Älg och rådjur är vanligt förekommande. Utmed leden som är märkt med gul markering, finns flera skyltar

med intressant information både om natur och kultur.
Härifrån utgår också cykelleden Änglaleden.